Hedelln Ç VIO

Jaro VI * N.° 61ª Januaro * 1909

LA SUNO HISPANA

Direktoro-Administranto ★ Director-Administrador

RAFAEL DUYOS

CIRILO AMORÓS, 28 = VALENCIA

La Redakcio korektos la manuskriptojn laŭbezone, kaj la nepresitajn ĝi ne resendos

Vª Internacia Esperantista Kongreso—Barcelono

5ª - 11ª Septembro 1909ª

Iª Cirkulero pri la Vª Internacia Esperantista Kongreso

AL LA ESPERANTISTARO:

La preparaj aranĝoj por la venonta Kongreso, estas jam multenombraj; tuj post kiam ni sciiĝis ke la tutmonda esperantista kunveno de la jaro 1909ª devos okazi en nia urbo, ekkomencis la laborado, kiu ne ĉesos ĝis kiam la gloraj kongresaj tagoj estos forflugintaj.

La du societoj nun ekzistantaj en Hispanujo, la «Hispana Societo por la propagando de Esperanto» (hispana lingvo), kaj «Espero Kataluna» (kataluna lingvo), amike interrilatiĝis, kaj de tiu amika interkomunikado, naskiĝis la decido nomi du reprezentantojn de ambaŭ societoj, kiuj zorgos pri la Kongreso. «Espero Kataluna» nomis por tiu ofico, sinjoron Pujula, kaj la «Hispana Societo» sinjoron Sabadell; de ili estas elektita la Loka Organiza Komitato, kiu konsistas el la jenaj personoj kaj roloj:

S.ro Frederic Pujulá Vallés, Prezidanto; S.ro Alfonso Sabadell, Vic-prezidanto; S.ro Miquel Cases, Kasisto; S.ino Germaine Rebours, Sekretariino. Fakoj.—Propagando: D.ro J. Bremon Masgrau. Loĝado: S.ro R. Claramunt. Festoj: S.ro Sales Balmes. Floraj Ludoj: S.roj Carlo Bourlet kaj G. Vila Roca.

La dato elektita por la Kongreso, interkonsente kun la Konstanta Kongresa Komitato estas; de la 5ª ĝis la 11ª de Septembro. La Prezo de Kongresa Karto estas 10 frankoj (4 sm.); la karton kiu havas la numeron 1, oni ne vendas, sed oni ĝin aŭkcias. La esperantisto, kiu pagos por la karto pli altan prezon, havos la honoron ĝin posedi: por doni tempon al la proponantoj, la diritan karton oni konservos ĝis la 12ª horo nokte de la 5ª de Aŭgusto 1909ª, en kiu tago la Organiza Komitato finigos la aŭkcian tempon, kaj rezervos la 1an Karton por la pli alta proponanto.

Unu el la festoj, kiun sendube plej ŝatos la esperantistoj, estas la bela ĉiujara *Festo de la Revuo* kiu transformiĝos tiun ĉi jaron, en la famekonataj *Floraj Ludoj* de nia lando: la speciala Sub-Komitato, kiu zorgas pri tiu fako, konigos al la esperantistaro la staton de la afero.

Same kiel Cambridge kaj Dresden, Barcelono ĉiel klopodos por fari agrablaj la tagojn dum kiuj ĝi havos la honoron gastigi la V^an^ Kongreson. La urbestro de la urbo ordonis, ke la individuoj de la «Urba Gvardio» ekkomencu la lernadon de Esperanto, 20 el ili komencis jam la kurson, faratan de S.^ro^ Pujulá Vallés.

Por faciligi la kongresan korespondadon, oni petis kaj atingis de la Poŝtoficestro, specialan poŝtan keston; la *adreso*, do, de la Barcelona Kongreso, per kiu oni devas sendi al ni ĉiun korespondaĵon estas la jena:

ESPERANTISTA KONGRESO—BARCELONO

Jen niaj karaj samideanoj la unuaj informoj, kiujn ni devas al vi komuniki: ni faros ĉion, kion ni povos por denove triumfigi Esperanton. Helpu same vi nin, kaj komencu de nun la ŝparadon por ke vi povu veni Barcelonon.

Por la *Loka Organiza Komitato*
La Prezidanto de Propaganda Fako,
D.^ro^ J. Bremon Masgrau.

La Sociedad Española

(Continuación)

¿Podría reglamentarse el cobro de las cuotas evitando molestias y trabajos á los socios? El asunto merece estudiarse, pues, como ya indicamos, aunque el sistema actualmente seguido es sencillísimo, hay muchos que por negligencia ú olvido no abonan las cuotas. Nosotros nos atrevemos á indicar dos procedimientos: 1.°, que los presidentes de los grupos esperantistas adheridos á la Sociedad, para los que debe ser algo más que honorífico el título de vicepresidente que el artículo 4.° les otorga, tengan relación de los socios de la suya que lo sean asimismo de la Sociedad Española, y se encarguen en época determinada de recojer y remitir las correspondientes cuotas; 2.°, que todos los socios de los grupos lo sean al propio tiempo de la Sociedad Española. Este procedimiento sería, á nuestro juicio, el más acertado; en el reglamento del Grupo de Valencia se establece esta condición, pero las cuotas para la Sociedad Española las abonaba la caja del Grupo; ésto pudo cumplimentarse mientras el Grupo fué reducido, sin casa social propia y, por consiguiente, sin grandes gastos; pero como los ingresos actuales, que son la cuota mensual de una peseta por socio, más las 500 pesetas anuales de subvención del Ayuntamiento, vienen á cubrir extrictamente los gastos, tuvo que modificarse aquella condición dejando á la voluntad de los socios el pertenecer ó no á la Sociedad Española. Sin embargo, si aquella condición se hiciese obligatoria, los Grupos ya estudiarían la forma de recaudación, y, en caso extremo, podría establecerse el pago de determinadas cantidades por cada Grupo, según los socios que tuviere, á partir de un número determinado de ellos.

Por último, creemos que el artículo 5.° debe modificarse, en el sentido que la práctica ha impuesto, y como demostró cumplidamente D. Manuel Esteban el pasado año. Esto es, expresar claramente que la Junta Directiva se reunirá en la ciudad donde haya más *miembros de la misma* y manifestar la conveniencia de que cuantos la formen residan en la misma localidad.

La actual Junta Directiva propone á todos los actuales socios la votación de la siguiente candidatura para la que ha de regir durante el año 1909:

Presidentes honorarios: Dr. Zamenhof y D. Ricardo Codorníu.—Presidente efectivo: D. Manuel Esteban.—Vicepresidente: D. Rafael Mejorada.—Secretario: D. Ignacio Casas.—Cajero: D. José Santos.—Vocales: D. Rogelio Pérez, D. Juan Antonio Martínez, D. Vicente Alonso, D. Carlos Duquesnay, D. José Sarmiento, D. Fermín Fernández y D. Celestino Merino.

Todos estos señores son conocidísimos como fervorosos é infatigables propagandistas y esperamos sean elegidos por brillante votación. Todos los socios con derecho á votar remitirán su adhesión á esta candidatura antes del 15 de Febrero ó en caso contrario propondrán las modificaciones y alteraciones que juzguen pertinentes. De ser proclamada la Junta propuesta, la Sociedad Española trasladará su residencia á Burgos.

El balance mensual de la caja de la Sociedad durante el año 1908, acusa los siguientes resultados.

	Entradas.	Salidas.	Existencia.	
Enero..	192'00	47'43	144'57	pesetas.
Febrero.	159'57	41'68	117'89	»
Marzo..	124'89	7'10	117'79	»
Abril.	123'79	8'90	114'89	»
Mayo.	124'89	30'70	94'19	»
Junio.	97'19	7'72	89'47	»
Julio.	89'47	7'29	82'18	»
Agosto.	86'18	26'75	59'43	»
Septiembre.	62'43	31'15	31'28	»
Octubre.	31'28	6'78	24'50	»
Noviembre.	27'50	5'07	22'43	»
Diciembre.	225'43	85'86	139'57	»

RAFAEL DUYOS,
Secretario de la Sociedad Española p. p. Esperanto.

Aviso

á los cónsules esperantistas de España

En el mes de Diciembre próximo pasado, nuestro compañero D. Domingo Talens escribió á todos los cónsules esperantistas de España solicitando le enviasen sus retratos para hacer un trabajo fotográfico, cuyo destino indicaba. Muchos han cumplimentado sus deseos, pero faltan otros de los que no se tiene noticia alguna, y son: Sr. Marzal (de Valencia), Sr. Maclean (de Águilas), Sr. Carro (de Santiago), Sr. Aparici (de Castellón), Sr. Martínez (de Burgos), Sr. Prados (de Bilbao), Sr. González (de la Coruña), Sr. Baudín (de La Guardia), Sr. Moreno (de Algeciras), Sr. González (de Santa Cruz de Tenerife), Sr. Garrido (de San Sebastián), Sr. Larrañaga (de Tarancón), Sr. Serra (de Liria), Sr. Vila (de Maullón), Sr. Ameijeiras (de Orense), señor Serdó (de Sabadell), Sr. Llarat (de Tortosa) y Sr. González (de Vitigudino). A estos señores y á los que por inadvertencia ú olvido involuntario no se les haya notificado, se les reitera la petición antedicha, rogándoles contesten hasta el 15 de Febrero, pues en caso contrario se abandonará el proyecto. *Dirección:* Sr. D. Domingo Talens, Carcagente (Valencia).

Solvo de la aritmetika problemo

publikigita en nia oktobra numero

Serĉu nombron ekzakte divideblan per 11, sed ĝi donas kiel reston 5, kiam ĝi estas dividata per ĉiu el la nombroj 6, 8, 10 kaj 12.

Solvo.—Estu *N* la serĉata nombro, kaj laŭ la kondiĉoj de la problemo ni povas skribi:

$$N - 5 = \dot{6} = \dot{8} = \overline{\dot{10}} = \overline{\dot{12}} \quad \text{aŭ} \quad N - 5 = \overline{\dot{120}} = 120.\,n$$

ĉar 120 estas la plej malgranda komuna oblo de 6, 8, 10 kaj 12. Nun restas nur trovi la valorojn de la faktoro *n* kaj ĉar N devas esti ekzakte dividebla per 11, ni havos:

$$\left.\begin{array}{l} \overline{\dot{11}} - 5 = 120.\,n \\ 120 = \overline{\dot{11}} - 1 \end{array}\right\} \overline{\dot{11}} - 5 = (\overline{\dot{11}} - 1)\,n = \overline{\dot{11}} - n \qquad n = \overline{\dot{11}} + 5 = 11\,p + 5$$

Tiel do, la ĝenerala formulo naskanta ĉiujn nombrojn, kiuj solvas la problemon, estas la jena

$$N = 120\,(11.\,p + 5) + 5$$

kiam *p* estas entjero. Ni donu al *p* la valorojn 0, 1, 2, 3... kaj ni trovos la serĉatajn nombrojn, kiuj estas 605, 1925, 3245, 4565, 5885, k. c., k. c.

Neniu el niaj legantoj solvis plene la problemon; preskaŭ ĉiuj donis al *n* entjerajn valorojn sinsekvajn provante ĉu ili taŭgos aŭ ne por la solvo. Tamen, trovis la plej malgrandan solvon la jenaj: S.ro Benjamin Achútegui, S.ro Isidoro F. Nuez, S.ro Marcos Esteban, S.ro Miguel A. Feliz de Vargas, S.ro Ignacio Casas, Fino j. Pepita Estopiñá kaj María Balanzá, S.ro Louis A. Orsalti kaj S.ro Grover Peacock.

Memorindaj Datrevenoj de Januaro

1.—1508. Sendepenco de Svisujo.
2.—1890. Mortas en Madrido la famkonata tenoro Juliano Gayarre.
3.—1875. Mortas Larousse, autoro de la «Granda Universala Leksikono de la XIX-a Jarcento.»
4.—1809. Mortas la fama teologiisto Aymerich.
5.—1757. Damiens atencas kontraŭ la vivo de Ludoviko XV-a.
6.—1492. Triumfa eniro en Granadon (Hispanujo) de la katolikaj Gereĝoj.
7.—1812. La franca militistaro bombardas Valencion (Hispanujo).
8.—1642. Mortas Galileo, elpensinto de la pendolo kaj de la teleskopo.
9.—1878. Mortas en Romo la Reĝo Viktoro Manuelo II-a.
10.—1879. Humberto I-a estas proklamata Reĝo de Italujo.
11.—1811. Napoleono dekretas la organizon de la Norda Militistaro en Hispanujo sub la komando de Bessiéres.
12.—1519. Mortas Maksimiliano I-a imperiestro de Germanujo.
13.—1813. Emancipiĝo de la negroj en Buenos-Ayres.

14.—1875. Reĝo Alfonso XII-a eniras en Madridon meze de entuziasma akcepto.
15.—1716. Filipo V-a malpermesas la duelojn.
16.—1811. Romay surprizas la francojn en la Bañeza (León-Hispanujo).
17.—1895. Felikso Faure estas elektita prezidanto de la Franca Respubliko.
18.—1890. Mortas en Italujo la hispana eks-reĝo Amadeo I-a.
19.—1889. Eksleĝiĝo pri la sklaveco en la Insulo Kubo.
20.—1716. Naskiĝas la hispana reĝo Karolo III-a.
21.—1793. Estas ekzekutata la franca reĝo Ludoviko XVI-a.
22.—1895. Mortas en Madrido la fama poeto Josefo Zorrilla.
23.—1878. Edziĝo de Alfonso XII a kun Maria de las Mercedes, filino de la duko de Montpensier.
24.—1806. Unua prezentado en Madrido, ĉe la teatro de la Kruco, de la fama triakta komedio de Moratin «La Jeso de Knabinoj».
25.—1895. Ŝippereo de la poŝta vaporŝipo «Chicora» en la lago Michigan'o; ĝi kaŭzis 21 mortojn.
26.—1823. Mortas la fama kuracisto Eduardo Jenner eltrovinto de la variola inokulaĵo.
27.—1756. Naskiĝas en Salzburgo la fama muzikverkisto Mozart.
28.—1725. Mortas la rusa caro Petro la Granda.
29.—1893. Mortas la dukino Margarito de Borbón.
30.—1875. Viktoro Hugo estas elektata senatano pro siaj grandaj meritoj.
31.—1854. Mortas en Turin'o la poeto Silvio Pellico, aŭtoro de «Mia malliberado».

Sciigoj

EL HISPANUJO	DE ESPAÑA
La direktaj komitatoj elektitaj de la hispanaj grupoj por la nuna jaro estas la sekvantaj:	Las juntas directivas elegidas de los grupos españoles para el presente año, son las siguientes:

Grupo de Valencia.—Presidente: D. Vicente Inglada.—Vicepresidente 1.º: D. José Aguilar Blanch.—Vicepresidente 2.º: D. Augusto Jiménez Loira.—Secretario: D. Rafael Duyos Sedó.—Vicesecretario 1.º: D. Benito Anguiano.—Vicesecretario 2.º: don Daniel Martínez Ferrando.—Bibliotecario: D. Angel Novejarque.—Cajero: D. Andrés Piñó.—Contador: D. Narciso Escuin.—Vocales: D. Vicente Marzal Mustieles, D. Santiago García Oltra, D. Ricardo Picazo, D. Vicente Mateu, D. Juan Romero, D. José Bellido, D. Luis Pérez y D. Francisco Paredes.

Grupo de Baracaldo.—Presidente: D. Marcos Esteban.—Vicepresidente: D. Mauricio Romera.—Secretario: D. Avelino Trigueros.—Cajero: D. Luis Esteban.—Vocales: D. Luis Aránaga, D. Eugenio Lunate y D. José Mardaraz.

Grupo de Cartagena.—Presidentes honorarios: Dr. L. L. Zamenhof y D. Ricardo Codorníu.—Presidente efectivo: D. Luis Calandre Lizana.—Vicepresidente: D. José Palacios.—Contador: D. Ernesto Vicente.—Cajero: D. Jerónimo Martínez.—Secretario: D. Andrés Rosique.—Vicesecretario: D. Camilo Molina.—Bibliotecario: D. José García Martínez.—Loĝejo de la Grupo (residencia del Grupo), strato Honda, 24.

Grupo de Bilbao.—Presidente: D. José Velasco.—Vicepresidente: Srta. D.ª Luz Salazar.—Secretario: D. José López Beraza.—Cajero: D. Félix Díez.—Vocales: señorita D.ª Felisa López, D. Francisco Zarzosa y D. Joaquín Ruíz.

Grupo de Alicante.—Presidente: D. Miguel de Elizaicín España.—Vicepresidente: D. José Ramón Ortíz.—Tesorero: D. Angel Velasco.—Vocales: D.ª Emilia Gaspar Polo y D. Ramón Contreras.—Bibliotecario: D.ª Josefa Adamuz.—Secretario: don Celso Barona y Pérez de Vargas.

Grupo de Calahorra.—Presidente honorario: D. Ricardo Codorníu.—Presidente efectivo: D. Celestino Escobés.—Vicepresidente: Ilmo. Sr. D. Alfredo Sevil.—Secretario: D. Pedro Hernández.—Tesorero: D. Pedro Baroja.—Vocales: D.ª Luciana Resano, D.ª Isabel Losantos y D. Pablo Gil.

Grupo de Simat de Valldigna.—Presidente: D. Juan Mansanet Serrano.—Vicepresidente: D. Ernesto Serrano Mansanet.—Secretario: D. José Ripoll Mansanet.—Vicesecretario: D. Francisco Mansanet Serrano.—Cajero: D. Salvador Jorge Ferrer.—Contador: D. Leonardo Mansanet Mansanet.—Bibliotecario: D. Tomás Mansanet Ripoll.—Vocales: D. José Palomares Picot y D. Honorato Almiñana Ferrer.

Grupo de Barcelona (*Paco kaj amo*).—Presidente: D. Juan Bausells.—Vicepresidente: D. Antonio Samper.—Secretario: D. Manuel Fernández.—Vicesecretario: don Armando Auferil.—Cajero: D. José Solsona.—Contador: D. Fernando Gispert.—Bibliotecario: D. Jacobo Montfort.—Recaudadores: D.ª Concepción Rivera, D. José Comas, D. Francisco Arraz y D. Miguel Ginesta.

Grupo de Zamora.—Presidente: D. Pedro Calderón de la Barca.—Vicepresidente: D. Andrés Treviño.—Secretario: D. Higinio Pérez.—Cajero: D. Felipe Figuera.—Bibliotecario: D. Felipe Rueda.—Vocales: D. Mauricio González, D. Diego Requena, D. Abdón García, D. Luis Belestá y D. Gervasio León.—Cónsul: D. Eugenio Calvo.

Pri la Grupo de Zamora, ĵus fondita, ni volas diri kelkajn vortojn. Ĝi estas la unua en Hispanujo, kiu, tuj post ĝia fondiĝo, aperas plej potenca kaj vere helpata de esperantistinoj. La virina elemento de Zamora montriĝas preta por defendi kaj subteni nian flagon en tiu urbo kaj ĝia provinco; per tio ĝi donas veran pruvon de sia amo al homaro, al progreso kaj al scienco kaj ni esperas raporti tre ofte pri la antaŭenpuŝon de nia afero en Zamora. Bonvolu akcepti niaj novaj samideaninoj la esprimon de nia tutkora danko, danko tiel meritita, kiel sincera, kaj estu tiuj ĉi linioj laŭdo publika al ilia fervoro, kiun ni prezentas kiel imitindan ekzemplon.

La Grupo de Zamora, organizita de nia Konsulo en tiu urbo, la fervora propagandisto S.ro Eugenio Calvo, konsistas el du sekcioj: vira sekcio kun 31 membroj kaj virina kun 35.

Nia respektinda amiko Pastro Juan García Martín loĝas de nun ĉe la Piaj Skoloj de Sevilla.

Sobre el Grupo de Zamora, recién fundado, queremos decir algunas palabras. Es el primero en España, que desde su fundación aparece potentísimo y ayudado de veras por *esperantistinoj*. El elemento femenino de Zamora se muestra dispuesto á defender y sostener nuestro estandarte en aquella ciudad y su provincia; con ello, da prueba evidente de su amor á la humanidad, al progreso y á la ciencia, y esperamos dar cuenta con frecuencia sobre el adelanto de nuestra causa en Zamora. Dígnense aceptar nuestras nuevas correligionarias la espresión de nuestro cordial agradecimiento, agradecimiento tan merecido como sincero, y sean estas líneas pública alabanza de su fervor, que presentamos como ejemplo digno de imitación.

El Grupo de Zamora, organizado por nuestro Consul en aquella ciudad, el fervoroso propagandista D. Eugenio Calvo, consta de dos secciones; la sección de hombres con 31 socios y la de señoras con 35.

Nuestro respetable amigo, el Padre Juan García Martín, reside desde ahora en las Escuelas Pías de Sevilla.

LA NESIA HEJMO

PERSONOJ

MARIO
EMILIINO
LUDOVIKINO
JOZEF-LUDOVIKO
EMANUELO
JULJANO

La agado en Madrido.—Nuntempa epoko.

BIBLIOTEKO DE «LA SUNO HISPANA»

JACINTO BENAVENTE

LA NESIA HEJMO

TRIAKTA PROZA KOMEDIO

Unuafoje prezentita en la Madrida teatro de la Komedio la 6an de oktobro 1894

EL LA HISPANA LINGVO KUN PERMESO DE LA AŬTORO TRADUKIS,

VICENTE INGLADA ORS

Membro de la «Lingva Komitato» kaj Prezidanto de la Valencia Grupo Esperantista

VALENCIA—1909

TIPOGRAFÍA MODERNA, Á C. DE MIGUEL GIMENO

AVELLANAS, 11

AKTO UNUA

Eleganta manĝoĉambro ĉe Jozef-Ludoviko.

SCENO UNUA

EMILIINO *kaj* LUDOVIKINO *enirantaj.*

EMIL. Ĉu vi diras, ke la mastrino ne malfruos reveni?

LUD. Ne, sinjorino. Ŝi eliris por meso kaj aĉetoj. La dekunua estas tuj sonoronta, horo de la tagmanĝo, kaj vi ja scias la akuratecon de miaj gemastroj.

EMIL. Certe! Ne estas alia pli ordaranĝita hejmo. Tute same, kiel la mia. Kia granda malordeco! Sed provu ordigi kun kvar knabetoj kaj la respondaj servantoj kaj nutristinoj...! Tie ĉi, kompreneble, la sola geedzparo, du servantoj... Vi ja havos nenion por fari.

LUD. Ne estas multe da laboro.

EMIL. Kaj la mastro, ĉu li pli bone fartas?

LUD. Malsanema, kiel ĉiam. La pasintan semajnon li havis unu el siaj malsanatakoj, li restis tre trafrapita; sed de kiam alvenis sinjoro Emanuelo, li ŝajnas iom pli animita.

EMIL. Kiel! Sinjoro Emanuelo alvenis?

LUD. Jes, sinjorino, antaŭ kvar tagoj.
EMIL. Jes, oni lin atendis ĉiutage. Sed ŝajnas al mi strange, ke mi ne eksciis pri lia ĉitieloĝado... Mia edzo vidas en la Borso ĉiutage vian mastron kaj estas strange, ke li nenion diris al li pri tio.
LUD. Mia mastro parolas tiel malmulte...
EMIL. Kaj, ĉu li venis bonfarta?
LUD. Jes, sinjorino, tre bonfarta. Ĉu vi ne lin konas?
EMIL. Li ja migradas de post multaj jaroj... De kiam lia frato estis ankoraŭ needzigita; kaj mia konatiĝeco en tiu ĉi hejmo estas nur pro via mastrino Mario. Multe mi aŭdis paroli pri li, pri liaj vojaĝoj, pri liaj aventuroj. Ĉu li similas al sia frato? Oni diras, ke li estas el alia karaktero.
LUD. Li similas al li per nenio. Li estas tre simpatia, belkreska junulo, tre gaja, tre amema...
EMIL. Bone, bone! Tiel la hejmo estos pli animita.
LUD. Jes, sinjorino; kredu ĝin. Estas pli da gajeco, da animiteco... Ha, jen mia mastrino. *(Vidante Marion alvenantan. Mario eniras, kiel venante el meso; dum ŝi salutas Emiliinon, Ludovikino demetas al ŝi la mantilon, reprenas la preĝlibron kaj ceterajn aĵojn kaj foriras).*

SCENO II

EMILIINO *kaj* MARIO.

EMIL. Kiel vi fartas, mia kara?
MAR. Ĉu de longe vi atendas?
EMIL. Unu momenton. Mi ja scias, ke vi bonfartas, ke via bofrato alvenis.
MAR. Kaj via edzo kaj geknaboj?

EMIL. Sanaj, ĉiuj sanaj. Ferdinando tre okupata. Li ja venos kun mi saluti vian bofraton... Vi apenaŭ lin konis, ĉu ne vere?

MAR. Mi konis lin, kiam ni estis infanoj. Vi ja scias, ke lia familio kaj la mia estis tre intimaj; lia patro kaj la mia estis samnegocanoj. Sed Emanuelo formigris tiel juna el Hispanujo... Ni ne atendis lin revidi.

EMIL. Oni diras, ke en migrado li laborakiris multe da mono.

MAR. Granda kapitalo! Li estas tre entreprenema, ŝanco lin favoris...

EMIL. Li daŭrigas fraŭle, kompreneble.

MAR. Kaj laŭ lia aserto, sen intencoj edziĝi.

EMIL. Maturaĝa viro riĉa kaj needziĝema! Sed vi kion celas? Vi ne havas indecon, se vi ne regalas lin per dekduo da nevoj... se vi ne volas vin ĝeni, en mia domo estas kvar kaj tie estas nek mono, nek heredoj perspektive videblaj... Ĉio iradas bone!

MAR. Emanuelo estas juna. Kaj figuru al vi, ĉu mankos al li profitaj edziĝokazoj.

EMIL. Tuj kiam oni ekscios en Madrido, oni forkaptos lin de vi. Bone iradas la filinhavantaj patrinoj! La papervaloro «viro» multe prezaltiĝis. Antaŭe, al ĉiu knabino, pli aŭ malpli bela, atinginta certan aĝon, ne mankis fianĉo, ĉu bona aŭ malbona. Ni estis sampreze kotizataj; sed nun, mia kara, la monŝanĝo leviĝis al la nuboj. La patrinoj devus ja fari prunteprenadon en la fremdolando.

MAR. Kia spritaĵo!

EMIL. Kaj kio fariĝas pri via vivo? Ĉu vi abonis la Reĝan Operon?

MAR. Ne. Por kio? La pasintan jaron ni iris tri noktojn dum la tuta prezentadepoko; ĝi estas senceljeti la monon. Josef-Ludoviko estas malsanema, ne havas bonhumoron, nek deziron sin vesti, ĉio lin lacigas... Vi ja scias, kia li estas.

EMIL. Jes... sed, mia kara, via vivado estas tre malgaja... izolitaj inter kvar muroj. Se almenaŭ vi akceptus amikaron.

MAR. Al ĉio oni alkutimiĝas, kaj mi ne estas alkutiminta multe min amuzi. Vi bone scias tion; ĉe miaj gepatroj same okazis.

EMIL. Ĉe viaj gepatroj estis almenaŭ babilrondo ĉiusabate. Oni kartludis, trinkis ĉokoladon, kaj alestis niaj fianĉoj.

MAR. Hodiaŭ niaj edzoj.

EMIL. Kaj la via estis la unua kaj unika. Vi ĉiam estis tiel serioza! Mi vagflirtadis iom kun tiu Seviljano, ĉu vi rememoras? Se mi estus edziniĝinta kun li, terura afero! Kian vivadon devis elporti ŝia malfeliĉa edzino! Ni ne povas plendi. Ni trafis malerare.

MAR. Oni vidas tiajn malfeliĉajn geedzojn!

EMIL. Estas terure... kaj kiom da ili, ŝajne feliĉaj... sed se oni profunden rigardas... Kiaj belaj orelringoj!

MAR. Donacitaj de mia bofrato.

EMIL. Belegaj perloj! La riĉuloj, mia kara,...

MAR. Ho, li alportis al mi mirindaĵojn... Vi vidos... (*La dekunua batas*).

EMIL. La dekunua kaj via edzo ne venis. (*Oni sonorigas*).

MAR. Jen li estas. (*Premas sonorilbutonon.*)

EMIL. La akurateco mem. (*Juljano eniras*).

MAR. (*Al Juljano*). Vidu, ĉu sinjoro Emanuelo jam

La Grupoj de Ubeda kaj Tarankon malaperis; feliĉe tio estas nur kaŭzita pro la foriro de ĉiuj esperantistoj loĝintaj en ili; sed en ilia nova restejo ili daŭrigas la propagandan laboradon, kiel klare ni montris pli supre pri S.ro Calvo.

La Grupo de Calahorra, ĵus fondita, kalkulas 35 efektivajn membrojn kaj 5 honorajn. Ĝi malfermis kursojn, unu el ili speciale por virinoj.

La nuna sekretario de la Grupo de Vitigudino estas S.ro Severiano Ledesma, anstataŭ S.ro del Arco.

Dank' al la laboroj de nia respektinda samideano S.ro Cesáreo Huecas, ankaŭ fondiĝis en Gerona nova Grupo esperantista kun 50 gegrupanoj Ĝi estas protektata de la Gerona urbestraro, kaj la kursoj komenciĝis kun vera entuziasmo.

Ankaŭ ni sciigas al niaj legantoj pri la fondiĝo de la Grupo de Córdoba; eble en la venonta numero ni povos publikigi la nomojn de la Komitatanoj. Ni gratulas S.ron Linares por la sukceso de liaj klopodoj.

En la Societo «El Artesano» (Travesía de San Antonio, n.º 18, Gracia, Barcelona) estas fondita esperantista Grupo nomita «La Metiisto». La direkta komitato konsistas el:

Los Grupos de Ubeda y Tarancón han desaparecido; felizmente ésto ha sido debido á la marcha de todos los esperantistas que allí residían; pero en su nueva residencia continúan el trabajo de propaganda, como claramente hemos probado antes sobre el Sr. Calvo.

El Grupo de Calahorra, recién fundado, cuenta con 35 miembros efectivos y 5 honorarios. Ha organizado cursos, uno de ellos especialmente para señoras.

El actual secretario del Grupo de Vitigudino es D. Severiano Ledesma, en sustitución del Sr. del Arco.

Gracias á los trabajos de nuestro respetable correligionario D. Cesáreo Huecas, también se ha fundado un nuevo Grupo esperantista con 50 socios de ambos sexos. Está protegido por el Ayuntamiento de Gerona y los cursos han empezado con verdadero entusiasmo.

También informamos á nuestros lectores sobre la fundación del Grupo de Córdoba; probablemente en el próximo número publicaremos los nombres de la Directiva. Felicitamos al Sr. Linares por el éxito de sus gestiones.

En la Sociedad «El Artesano» (Travesía de San Antonio, n.º 18, Gracia, Barcelona) se ha fundado un Grupo esperantista llamado «La Metiisto». La Junta directiva consta de los señores siguientes:

Presidente: D. José Solsona.—Cajero: D. Miguel Artigues.—Secretario: D. Enrique Cardenal.—Vocales: D. José Masip y D.ª Teresa Amat.

«La Metiisto» salutas ĉiujn societojn kaj grupojn esperantistajn per la frazo de nia Majstro: *Obstine antaŭen!...*

En tiu sama societo «El Artesano» okazis, la dudekan de la pasinta monato, grava teatra prezentado, en kiu oni ludis la belan dialogon originale verkitan de nia redaktoro S.ro Inglada titolitan «Edziĝo malaranĝita». Ĝi atingis veran sukceson kaj la aŭtoro estis alvokata; la aktoroj kaj eĉ la sufloro, kiu estas entuziasma esperantisto, sin prezentis en la scenejo por ricevi la aplaŭdojn de la publiko.

La 27an de decembro okazis en la societo «Paco kaj Amo» de Gracia (Bar-

«La Metiisto» saluda á todas las sociedades y grupos esperantistas con la frase de nuestro Maestro: *Obstine antaŭen!...*

En la misma sociedad «El Artesano» tuvo lugar el 20 del pasado mes una importante función teatral, en la que se representó el bonito diálogo original de nuestro redactor Sr. Inglada, titulado «Edziĝo malaranĝita». Este alcanzó un verdadero éxito y el autor fué llamado á escena; los actores y hasta el apuntador, que es un entusiasta esperantista, se presentaron en escena para recibir los aplausos del público.

El 27 de diciembre se celebró en la sociedad «Paz y Amor» de Gracia (Bar-

celona) grava kunsido, kies partoprenantoj parolis nur en Esperanto. S.ro Alió raportis pri la agado de la societo kaj esprimis sian ĝojon pro la sukcesoj atingitaj. S.ro Vila parolis pri la organizado de la Va Kongreso en Barcelona, precipe pri la *Floraj Ludoj* por kiu la societo difinis temon kaj premion. S.ro Casanovas parolis pri la progresoj atingitaj de Esperanto ĉe la komercistoj. S.ro Martí laŭdis la laboron faritan de «Paco kaj Amo» kaj ankaŭ tiun de «Iru ni»; ambaŭ societoj uzas ĉiujn rimedojn por disvastigi nian lingvon. S.ro Solsona diris ke lia kuraĝo jam estas provita, ĉar li partoprenis en la prezentado de «Edziĝo malazanĝita»; li invitis ĉiujn al unuiĝo por la triumfo de Esperanto. Poste la Prezidanto S.ro Juan Bausells dankis ĉiujn ĉeestantojn kaj ilin kuraĝigis por la lernado kaj praktikado de nia helpa lingvo.

celona) una importante reunión, en la que los oradores se expresaron exclusivamente en Esperanto. El Sr. Alió dió cuenta de los trabajos de la sociedad y expresó su alegría por los éxitos alcanzados. El Sr. Vila habló sobre la organización del 5.° Congreso de Barcelona, principalmente sobre los *Juegos Florales*, para los cuales ha señalado tema y premio la sociedad. El Sr. Casanovas habló sobre los progresos alcanzados por el Esperanto entre los comerciantes. El señor Martí alabó la labor realizada por «Paz y Amor» y también la de «Vayamos»; ambas sociedades usan todos los medios para divulgar nuestra lengua. El Sr. Solsona dijo que su valor ya estaba probado, pues tomó parte en la representación de «Edziĝo malarangîta»; invitó á todos á la unión por el triunfo del Esperanto. Después el Presidente D. Juan Bausells dió las gracias á todos los presentes y les animó al estudio y práctica de nuestra lengua auxiliar.

Vere, kiel niaj legantoj vidas, ĉiuj sciigoj alvenintaj dum la lasta monato estas tute kontentigaj.

Verdaderamente, como ven nuestros lectores, las noticias recibidas durante el último mes son totalmente favorables.

La Correspondencia de San Fernando (San Fernando).—*Museo-Exposición* (Alicante).—*El Tiempo* (Murcia).—*El Correo* (Alicante).—*La Mañana* (Cartagena).—*El Porvenir* (Cartagena).—*El Comercio* (Gijón).—*El Nervión* (Bilbao).—*El Azón* (Ramales).—*Diario de San Fernando* (San Fernando).

Tiuj estas la gazetoj, kiuj dum la lasta monato publikigis artikolojn favorajn al Esperanto. Ankaŭ ni citos *El Paladin* de México, kaj precipe belan, longan kaj sciencan artikolan verkitan de S.ro Carlos Brandt aperintan en *El Constitucional* de Caracas.

Estos son los periódicos, que en el último mes han insertado artículos favorables al Esperanto. También citaremos á *El Paladín* de México, y especialmente al hermoso, extenso y científico artículo escrito por D. Carlos Brandt y que apareció en *El Constitucional* de Caracas.

De otros países

FRANCIA

París.—El 8 de Diciembre tuvo lugar, con gran éxito, en la «Sociedad Geográfica Francesa», una conferencia en Esperanto dada por nuestro samideano brasileño Bakhenser. Presidió el acto el ministro plenipotenciario del Brasil Sr. de Piza, quien habló muy favorablemente para el Esperanto. De este nuevo paso del Esperanto se ocupó muy extensamente la prensa de Francia.

—La «Unión de las Mujeres de Francia» ha organizado dos cursos de Esperanto; uno elemental explicado por Mlle. Gerard y el otro superior por la baronesa de Meúil.

—Las «Uniones Comerciales de Francia» reunidas en París en un Congreso celebrado del 7 al 9 de Octubre pasado, decidieron mandar un delegado oficial al Congreso Esperantista de Barcelona.

Saint-Étienne.—El ayuntamiento ha votado una subvención de 300 francos para el Grupo.

Rouen.—El ayuntamiento votó una subvención de 50 francos para el Grupo.

Douai.—El 20 de Noviembre el coronel del 27 Regimiento de Artillería comunicó *oficialmente* á toda la guarnición, la apertura de cursos de Esperanto en la «Clase Superior.»

Angers.—El Sr. Muffang comenzó un curso de Esperanto en el Cuartel de «6e Génie». 33 soldados asisten y según orden del coronel deben asistir por lo menos á diez lecciones.

—En la misma guarnición, el Sr. Galard explica un curso á 40 soldados del 135 Regimiento de Infantería.

Borgoña.—La «Federacio de la Burgonjaj Grupoj» celebrará su segunda reunión en *Beaume* la primavera próxima. El número de sus miembros era el mes anterior 800.

Norte de Francia.—La «Federacio de l' Nordaj Grupoj», cuenta ya con un Boletín mensual, «Norda Gazeto», que contiene interesantes noticias. Esta Federación consta de 10 grupos.

INGLATERRA

Londres.—Bajo la presidencia del Sr. Mudie se fundó la «Federacio de la Esptaj societoj de Londona regiono.» Órgano de la Federación será la «Londona Gazeto.»

—En esta metrópoli se explicaban hasta el mes anterior 38 cursos de Esperanto.

—«St. Helens Newspaper», publica semanalmente una sección de Esperanto. «Torquay Times» acepta favorablemente noticias acerca del Esperanto.

—En *Burnley*, *Nelson* y *Hull*, el Esperanto es introducido en las Escuelas Técnicas.

—El Sr. Privat ha dado conferencias de propaganda en *Bradford*, *Derby*, *Liverpool*, *Newcastle*, *Norvich*, *St. Helens* y *Tarmouth.*

ALEMANIA

—El III Congreso de Esperantistas Alemanes tendrá lugar del 20 al 24 de Mayo de 1909, en Gotha.

—El Ministerio de Sachsen-koburg-Gotha, ha introducido la enseñanza del Esperanto en la Escuela Comercial del Estado.

—El Ministerio de instrucción de Sajonia introducirá en breve y como ensayo el estudio del Esperanto.

—Se han fundado nuevos grupos en *Bamberg*, *Borm*, *Dresden*, *Glauchau i Sa*, *Insterburg*, *Leipzig*, *Meissen*, *Posen*, *Mindelheim*, *Bremen* (empleados de Telégrafos, Teléfonos y Correos), *Würzburg*, *Lubeck* y *Münster*, y otras.

—En *Chemuitz*, después de un discurso á los suboficiales del 104 Regimiento de Infantería; 45 de ellos se inscriben como esperantistas.

—Después del Congreso la prensa alemana en general se muestra muy favorable al Esperanto.

BOHEMIA

«Bohema Unio Esperantista». Esta asociación decidió celebrar este año el Primer Congreso de esperantistas bohemios que se celebrará en Praha. Ya han empezado los trabajos preparatorios.

—La A. E. J. Nejedly de Kukleny remitió una proposición á la «Liga de Maestros de Austria» para que ésta proponga al ministerio de Instrucción y Cultura la implantación del Esperanto en todas las escuelas de Austria.

ITALIA

Nápoles.—Desde el 1.° de Octubre existe en esta población la «Unión Esperantista Napolitana».

—En *Firenze*, el «Círculo Filológico» inauguró un curso de Esperanto.

POLONIA

Varsovia.—Es introducido el Esperanto en diversas escuelas. La «Universidad para todos» inaugura un curso de Esperanto al que asisten 252 alumnos.

Cracovia.—Es aceptado oficialmente el Esperanto en la «Academia Comercial.»

MÉJICO

—Se ha fundado una «Sociedad de ciegos Esperantista», la cual ha construído una máquina especial para la estampación de obras en Esperanto con caracteres de relieve.

—En la última reunión anual de la Sociedad de Médicos, á la que asistió el ministro de instrucción pública, nuestro samideano Sr. Dr. Vargas hizo un discurso sobre el Esperanto y sus relaciones con la ciencia médica. Muy buena impresión produjo este discurso entre el auditorio.

ISLA DE CUBA

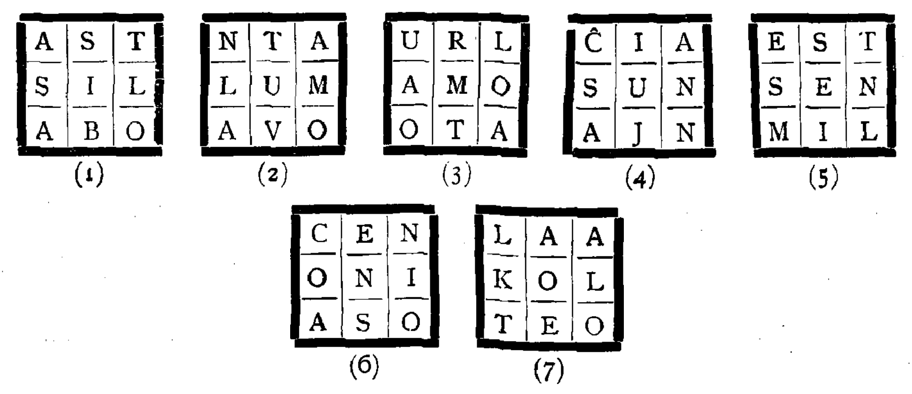
Santiago.—El ilustrado director del colegio «Juan Bta. Sagarra» Sr. D. Luis M. Buch, ha establecido en dicho centro una clase de Esperanto, á la que asiste un gran número de niños.—Esta población cubana, que ya cuenta con una importante Asociación Esperantista en la que figuran en gran número el elemento intelectual, es la primera en la isla que ha introducido este elemento de cultura entre los niños.

Diversajoj kaj Spritludoj

Sub la redakcio de Novejarque (Anĝelo)

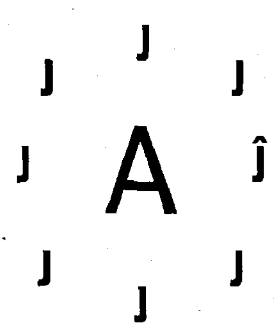
SURMETADO DE KVADRATOJ

(AMUZENIGMO)

Surmetu unujn el la supraj kvadratoj sur la aliajn tiamaniere ke tiuj kvadratoj kovros kelkajn literojn el tiuj ĉi, kaj la literoj, kiuj restos malkovritaj (tridek-naŭ) esprimos (laŭ horizontalaj linioj) *Facilan «regulon» de la Esperanta Gramatiko.*

HIEROGLIFO

La *Solvo'n* de tiuj ĉi *Spritludoj* ni presos en nia venonta numero.
Ni publikigos la *nomojn de la solvintoj* (kiuj ĝustatempe sendos sian solvon) en la postvenonta numero. La solvoj devas esti sendataj poŝtkarte.

PENSO

Kolekto da belpensoj estas trezoro pli estiminda ol la monriĉeco.—*Isocrates.*

★

SPRITAĴO

Al iu blinda almozulo diris unu el liaj amikoj:

—Ne havante gvidhundon, kiamaniere vi kondukas vin por reiri hejmen?

—Tio, nur estas flarada afero,—respondis la blindulo.—Mi piediras sur la trotuaro apud la butikoj, kaj kiam mi flaras du fojojn fromaĝodore, tri apotekodore kaj kvin vinodore, mi laŭiras dekstren kaj jam estas ĉe mi.

IOM MALFRUE **(Anekdoto)**

Triboulet, la famkonata histriono de reĝo Francisko I-a, modelo de la «Rigoletto» de Verdi estis iam morte minacata de ia kortegano pro tio ke li estis parolinta tro malfavore pri tiu palaculo.

La histriono plendis al la reĝo pri tiu minaco kaj la monarĥo diris al li:

—Ne timu. Se en mia kortego estus iu, kiu kuraĝus mortigi vin, certe post kvaronhoro li estus pendigita.

—Ho! Sinjora Moŝto!—respondis Triboulet.—Cu ne estus pli bone kvaronhoro antaŭe?

UTILA KONINDAĴO

Oni povas malaperigi la oleajn makulojn de la papero, metante inter la foliojn makulitajn (sure kaj sube) delikatajn pulvorojn de ŝafaj ostoj.

★

KURIOZAĴO

Laŭ opinio de la plej eminentaj kuracistoj, la homoj, kiuj dormas buŝfermite estas, tiuj, kiuj atingas plej altan multjaraĝon.

HISTORIA DIRO

«La Suno leviĝanta havas pli da adorantoj ol la malleviĝanta Suno.»
(*Pompeyo* al *Sila*, kiu ne volis havigi al li la triumfon. (78-a jaro)).

Tradukis esperanten,
Novejarque (*Anĝelo*).

ANONCOJ

S.ro Adolf Lopita, Hradebni ul. 1. *Prossnitz*, Moravia, Austria, deziras korespondi esperante kun samideanoj de la tuta mondo, per ilustritaj poŝtkartoj aŭ leteroj.

MALNOVA FIRMO J-CLAUSOLLES

ORTOPEDIO. ĤIRURGIO. HIGIENO. KAŬĈUKAJ OBJEKTOJ KAJ ANTISEPSAJ KOMERCAĴOJ

Firmo fondita en la jaro 1830

Magazeno: *Strato Sankta Ana, 30. Barcelona.*

FILIOJ

Fernando VII, n.° 8. *Barcelona.*
Rambla del Centro, n.° 27. *Barcelona.*
Carretas, n.° 35. *Madrid.*
Velázquez, n.° 17. *Sevilla.*
San Vicente, n.° 6. *Valencia.*

¡¡Todo el mundo puede ya aprender el Esperanto!! por medio de la obra que acaba de publicarse titulada

EL IDIOMA INTERNACIONAL AUXILIAR ESPERANTO

AL ALCANCE DE TODOS

POR

Fernando Soler Valls

Oficial de Telegrafos, Presidente del Grupo Esperantista de Enguera

140 páginas de texto.—Precio: 1'50 pesetas.
De venta en las principales librerías y en casa del autor, *Enguera* (Valencia).

ENCICLOPEDIA ESPASA

Enciclopedia Universal Ilustrada, que ha obtenido el GRAN PREMIO en la Exposición Hispano-Francesa de Zaragoza.

La más completa de las publicadas hasta el día.

Dirigirse para suscripciones á los Sres. Espasa é Hijos, Cortes, 579, Barcelona.— Representante en Valencia: Francisco Melo, Cirilo Amorós, 24.

Tipografía Moderna, á cargo de Miguel Gimeno, Avellanas, 11—Valencia.

Sociedad Española

PARA LA PROPAGACION DEL ESPERANTO

CUOTA ANUAL, UNA PESETA

PÍDANSE INFORMES Á LA ADMINISTRACIÓN DE ESTA REVISTA

COMITÉ DE PATRONATO EN ESPAÑA

Excmo. Sr. D. Angel Pulido, Senador del Reino y de la Academia de Medicina.
Excmo. Sr. D. Luis Moncada, General de División.
Illmo. Sr. D. Salvador Padilla, Director del Instituto General y Técnico de Orense.
Excmo. Sr. D. José Enrique Serrano Morales, Gran Cruz de Alfonso XII.
Sr. D. Román Ayza, Teniente Coronel de Estado Mayor y Doctor en Ciencias.
Excmo. Sr. Marqués de Villalba de los Llanos y de Azueba.
Rdmo. P. Manuel Sánchez, Prepósito General de las Escuelas Pías.
Sr. D. Juan J. Durán y Loriga, Comandante de Artillería.
Sr. D. Leonardo Torres de Quevedo, de la Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales.
Illmo. Sr. D. Ricardo Codorníu, Ingeniero Jefe de Montes.
Excmo. Sr. D. Juan Bautista Benlloch, Obispo preconizado de Urgel.
Excmo. Sr. D. Juan La Cierva, ex ministro de Instrucción Pública y actual ministro de Gobernación.
Excmo. Sr. D. Manuel García Prieto, ex ministro de Gobernación y de Gracia y Justicia.
Sra. D.ª Emilia Pardo Bazán, presidente de la Sección de Literatura del Ateneo de Madrid.

CÓNSULES ESPERANTISTAS EN ESPAÑA

Murcia.—D. Ricardo Codorníu. Malecón, letra C.
Valencia.—D. Vicente Marzal. Ribalta, 6.
Aguilas (Murcia).—D. Normán Maclean.
Santiago (Galicia).—D. Santiago Carro García. Toral, 6.
Castellón.—D. Victorino Aparici. Pí y Margall, 7.
Burgos.—D. Teófilo Martínez. Plaza Mayor, 45, pral.
Bilbao.—D. Gregorio Prados Urquijo. Alameda de Mazarredo, 1, 3.º
Coruña.—D. Romualdo González. Marina, 25, pral.
Cuevas de Almudén (Teruel).—D. Serafín Villarroya.
La Guardia (Jaén).—D. Serafín Baudín Agüero. Parra, 4.
Carcagente.—D. Domingo Taléns.
Enguera.—D. Fernando Soler Valls. Plaza Martín Barrón, 11.
Simat de Valldigna (Valencia).—D. Julio Morató Gil.
Sigüenza (Guadalajara). — D. Eduardo Cano. San Roque, 24.
Algeciras (Cádiz).—D. Isidoro Moreno. Comandancia de Carabineros.
San Fernando (Cádiz).—D. José Garzón Ruiz.
Santa Cruz de Tenerife (Canarias).—D. Eladio González Ribero. Jesús Nazareno, 44.
El Royo (Soria).—D. Florencio Arambilet.
Barcelona.—D. Alfonso Sabadell. Diputación, 280.
San Sebastián.—D. Julio Garrido. Regimiento Infantería Sicilia.
Tarancón (Cuenca).—D. Julio Larrañaga.

GRUPOS ESPERANTISTAS ESPAÑOLES

Murcia.—Presidente, D. Norman Maclean (Aguilas).—Secretario, D. Antonio López Villanueva (Vergara, 12).
Valencia.—Pres. D. Román Ayza (Roteros, 16).—Secret. D. Vicente Marzal (Ribalta, 6).
Albarracín (Teruel).—Pres. D. José M.ª Lozano (Portal de Molina, 20).—Secret. D. Joaquín Sánchez.
Manresa.—Pres. D. Miguel Espectante.—Secret. D. Eduardo Segarra (Morne, 10).
Cardona (Barcelona).—Pres. D. Ramón de Subirá.—Secret. D. Juan Bautista Pelayo.
Toledo.—Pres. D. Ventura Reyes (Alfonso XIII, 7).—Secret. D. Juan de Ozueta (Academia de Infantería).
Solsona (Lérida).—Pres. D. Antonio Mayo.—Secret. D. Ramón Gabernet.
Coruña.—Pres. D. Pascual Perea (S. Andrés, 153).—Secret. D. Manuel Monteagudo (Bailén, 6).
Enguera.—Pres. D. Fernando Soler (Martín Barrón, 11).—Sec. D. Manuel Jordá (Angeles, 16).
El Royo (Soria).—Pres. D. Florencio Arambilet (Farmacéutico).—Secret. D. José Oberlé (Colegio del Carmen).
Sestao (Vizcaya).—Pres. D. Florencio Esquivela (Rivas, 86).—Secret. D. Esteban Cortadi (Iberia, 5).
Barco de Baldeorras (Orense).—Pres. Sr. Ameijeiras.—Secret. Sr. Argemiro.
Santiago (Coruña).—Pres. D. José Santaló (Cardenal Payá).—Secret. D. Santiago Carro (Toral, 6).
Tarancón (Cuenca).—Pres. D. Eugenio Calvo (Comandante de Infantería).—Secret. D. Antonio Alonso (Registrador de la propiedad).
Orense.—Pres. D. Eduardo Macia.—Secret. D. Higinio V. Ameijeiras (Asociación de Obreros).
Burgos.—Pres D. Manuel Esteban (S. Juan, 48 y 50).—Sec. D. José Sarmiento (Santocildes).
La Guardia (Jaén).—Pres. D. Enrique Gómez (Molinos, 1).—Sec. D. Serafín Baudín (Parra, 4).
Foz (Lugo).—Pres. D. Camilo Cela.—Secret. D. Antonio Villar (Farmacéutico).
Bilbao.—Pres. D. Teodoro Elizondo (Ronda, 29).—Secret. D. Rufino Unzaga.
Barcelona.—Pres. D. Alfonso Sabadell (Diputación, 280).—Secret. D. Augusto Pierre (Balsas de San Pedro).
Vigo (Pontevedra).—Pres. D. Bernardo Fernández.—Secret. D Manuel Dovao (Lepanto, 5).
Castellón.—Pres. D. José Seijas.—Secret. D. Victorino Aparici (Pí y Margall, 7).
Alcalá de Chisbert (Castellón).—Pres. D. Rosendo Cucala.—Secret. D. Julio Payá.
Benicarló (Castellón).—Pres. D. Pedro Vidal.—Secret. D. José María Febrer.
Sabadell (Barcelona).—Pres. D. Félix Sotorra (Gracia, 43).—Secret. D. Juan Bautista Lladó (San Lorenzo, 45).
San Sebastián.—Pres. D. Julio Garrido (S. Jerónimo, 25).—Sec. D. Miguel Pérez (Avenida, 2).
Portugalete (Vizcaya).—Pres. D. Francisco Vallejo.—Secret. D. Manuel Cemborain.
Tortosa.—Pres. D. José Navarro.—Secret. D. Salvador Murall.
Lugo.—Pres. D. Higinio V. Ameijeiras.—Secret. D. Pedro González.
Cartagena.—Pres. D. Carlos Roca.—Secret. D. Alfredo Saralegui.
Medina del Campo (Valladolid).—Pres. D. Francisco Román.—Secret. D. Federico García.
Simat de Valldigna (Valencia).—Pres. D. Julio Morató Gil (Médico).—Secret. D. Angelino Ripoll.
Gracia (Barcelona).—Calle del Angel, 67, 2.º
San Fernando (Cádiz).—Pres. D. José Garzón.—Secret. D. Juan Castro.
Carcagente (Valencia).—Pres. D. Domingo Taléns.—Secret. D. Jaime Iranzo.
Ubeda (Jaén).—Pres. D. Juan G. Martín.—Secret. D. Juan de Dios Vico (Constitución, 33).
Santa Cruz de Tenerife (Canarias).—Pres. D. Juan Cambreleng.—Secret. D. Julio López.
Villanueva y Geltrú (Barcelona).
Castillo de Locubin (Jaén).—Pres. D. Francisco García Mochales.—Secret. D. Carlos Estremera.
Vitigudino (Salamanca).—Pres. D. Nicolás Ballesteros.—Secret. D. Fernando del Arco.
Alicante.—Pres. D. Miguel de Elizaicin (Medina, 37).—Secret. D. Celso Varona.
Albacete.—Pres. D. Rafael García Moreno.—Secret. D. Dominico Collado González.
Madrid.
Badalona (Barcelona).
Sarriá (Barcelona).